

esse, viser sig dog at være saa reaktionær i sin inderste Tankegang, at han glæder sig over, at de „løse Elementer“ ved dette Forligsforslag fejles til Side. Jeg skal derom sige, at er der nogen, der har Interesse i de kommunale Sagers gode Ordning, er det, hvad dette ærede Medlem har kaldt for de „løse Elementer“. De have en lang dybere Interesse i en god Alderdomsforsørgelse, i et humanitært Fattigvæsen, i gode Arbejdsforhold under Kommunen, i et ordentligt Skolevæsen end alle andre Medborgere her i Samfundet. Det er nemlig en ren Misforstaaelse, at der i hver Kommune kun skulde være de særlig lokalbestemte kommunale Interesser; nej, der er jo hele Landet over visse almene kommunale Interesser, som enhver Borger paa ethvert Tidspunkt, lige meget hvilken Kommune han bor i, er interesseret i; og særlig Underklassen, de ubemidlede, er interesseret i Løsningen af de almindelige kommunale Opgaver, der ere ens eller væsentlig ens i alle Kommuner: Alderdomsforsørgelse, Skolevæsen, Fattigvæsen osv., osv. Forligsforslaget gaar i øvrigt ud paa at skære ikke blot disse saakaldte „løse Elementer“, som man fra reaktionær Side kalder dem, men ogsaa Tusinder af Arbejderes nuværende Valgret bort. Vi foreslaa da at føre Paragraffen tilbage til Forslagets Affattelse fra i Fjor.

§ 22 er den saakaldte Garantiparagraf eller Laaseparagraf. Mod den ene Del af Forligsforslaget, nemlig Appellen til Vælgerne, vilde jeg ikke have noget at indvende, hvis det var virkelig demokratisk formet, hvis man kunde sige fuldt ud, at det var en Ventil, at man i Tvivlstilfælde eller Stridstilfælde lagde Spørgsmaalet om Skatteforhøjelse eller andre kommunale Anliggender i Vælgernes Haand og virkelig gjorde Alvor deraf. Vi kunde godt, hvis vi havde fundet det til nogen Nytte, have stillet et positivt Ændringsforslag om en demokratisk Udformning af Referendumtanken, der i Hovedsagen maatte gaa ud paa, hvad jeg tidt har antydnet under Forhandlingen, at dels Kommunalbestyrelsen selv, dels en vis Brøkdæl af Vælgerne fik Ret til at kræve enhver vigtigere kommunal Foranstaltning forelagt Vælgerne til Afgørelse. Men Forligsforslagets Affattelse kunne vi kun opfatte som en daarlig og ufuldstændig Udformning af en i sig selv demokratisk Tanke. Dernæst er Forligsforslagets § 22 aldeles ikke tænkt som en Udvidelse af Kommunernes eller de kommunale Vælgeres Ret, den er slet ikke

tænkt som en Lettelse for den kommunale Vækst og Udvikling, den er tværtimod ment at skulle fungere som en Hemske, som en Bremse og vil sikkert ogsaa komme dertil. For vel vil Flertallet her i Salen maaske kunne sige, at medens et Byraad nu ikke kan gaa ud over $\frac{1}{5}$ af de 3 sidste Aars Gennemsnit med Hensyn til Skatten, vil man fremtidig, hvis dette Forlig gaar igennem, kunne gaa lidt videre, hvis Vælgerne billige det, og det er for saa vidt rigtigt, men det kan lidet nytte, at Vælgerne faa Lov til at løbe lidt stærkere i ganske kort Tid, at de kommunale Opgaver faa Lov til at vokse lidt hurtigere en vis Tid, naar der saa pludselig sættes Punktum for det hele. Man maatte da foretrække en mere rolig Vækst. Hvis man ikke havde sat denne Bremse med de 8 pCt., havde det været noget helt andet. Nu vil man maaske sige, at de 8 pCt. og derhos $\frac{1}{4}$ ud over den nuværende Skatteprocent ere en meget høj Maksimumsgrænse, men der er adskillige Steder, hvor man allerede er i Færd med at naa den, og desuden er der en Tilbøjelighed til at lægge flere og flere Opgaver over paa Kommunerne, Lovgivningsmagten fortsætter stadig dermed, saa den Tid er sikkert ikke fjern, hvor adskillige Kommuner, hvad enten de ville eller ej, naa op derimod. Tænke vi f. Eks. paa Lærerlønningforslaget, som har været til Behandling her, vil det efter en Beregning, som vist er temmelig paalidelig — det er altid vanskeligt for private at foretage saadanne Beregninger —, for vore Købstæder betyde en Forhøjelse af Indkomstskatten af mellem $\frac{1}{2}$ og 1 pCt. Altsaa, ved en Lovgivningsforanstaltning lægger man mellem $\frac{1}{2}$ og 1 pCt. paa Indkomstskatten i alle Landets Købstæder. Fortsætter Lovgivningsmagten i det Spor, vil det ikke vare længe, før vi komme op mod denne Maksimumsbegrænsning.

Vi kunde, som sagt, være komne med en virkelig demokratisk Udformning af Referendumtanken, men vi have foretrukket at stille Forslag om det, som Folketinget har stemt for Gang efter Gang, det, som den højtærede Indenrigsminister selv forelagde i Efteraaret. Vi foreslaa altsaa, at Paragraffen gaar ud, og vi vende tilbage til Regeringsforslaget og Folketingets gamle Affattelse. Maa jeg for øvrigt gøre opmærksom paa — jeg tror ikke, at det Punkt særlig kom frem under første Behandling — den Uklarhed, der er i § 22, og de praktisk mærkværdige Tilfælde, der kunne opstaa. Det er jo ikke i § 22 for-